

SVERIGES
ANGBÅTS
FÖRENING

SÅF-bladet

november

4/19

SVERIGES ÅNGBÅTSFÖRENING

har som ändamål att främja ångbåtsintresset samt medverka till umgänge och träffar för att sprida ångbåtsägandet och dess glädje genom att:

- Upprätthålla en aktuell fartygs- och slupmatrikel.
- Vara behjälplig med teknisk information.
- Samla föreningens medlemmar och båtar till träffar.
- Verka för att ångmaterielen hålls i drift.
- Vara behjälplig med materielanskaffning (Bytesbörs).
- Hålla kontakt med berörda myndigheter och därigenom bevaka SÅF:s intressen.

SVERIGES ÅNGBÅTSFÖRENING

Adress: c/o Anders Svenson
Mårdstigen 3, 544 31 HJO
E-post: kassor@steamboatassociation.se
Tel: 070-835 13 12
E-post:
ordforande@steamboatassociation.se
(Ordföranden)
info@steamboatassociation.se
(Allmän information)
medlem@steamboatassociation.se
(Medlemsregister, hemsida, annonser)

Ta gärna en kontakt med din närmaste styrelsemedlem om du vill ha råd i ångbåtsfrågor eller om du har synpunkter på föreningens arbete eller organisation.
© Sveriges Ångbåtsförening.
Eftertryck tillåtet efter skriftligt tillstånd.

Styrelse 2019-2020

Ordförande Kjell Nordeman
RAMNÄS
Tel 0220-24 170, 070-396 17 67
E-post kjell.y.nordeman@gmail.com

Vice ordförande Mats Wallgren
LEKSAND
Tel 070-592 66 25
E-post mats@saras-wallgren.se

Kassör Anders Svenson
HJO Tel. 070-835 13 12
E-post kassor@steamboatassociation.se

Sekreterare Ulf Gradén
SMEDJEBACKEN
Tel 073-595 26 37
E-post ulfgrad@gmail.com

Ledamot Per Sjöborg
SUNDBYBERG Tel 070-598 52 51
E-post per.sjoberg@gmail.com

Ledamot Håkan Johansson
LINGHEM Tel 070-590 55 58
E-post varderingskonsult@hotmail.se

Suppleant Boris Wall, HAMMARÖ
Tel 072-737 58 37, 054-52 13 11
E-post boris_wall@hotmail.com

Suppleant Mauno Määttälä,
GRÄNGESBERG
Tel 076-169 85 42
E-post djupudding@gmail.com

Föreningens hemsida: <http://www.steamboatassociation.se>

MEDLEMSAVGIFT FÖR 2020 ÄR:

225:- för enskild medlem, 250:- för familj, Utlandsboende 275:-

Plusgiro 94 75 05 – 4 Bankgiro 354-2081

IBAN =SE22 9500 0099 6042 0947 5054. BIC=NDEA SESS

Det lönar sig alltid att samarbeta och lite till....

För några år sedan tog bl a vår förening initiativ till att bilda ett samarbetsorgan, ThN, som härefter rönt stor påverkan och som har blivit mycket respekterat.

Det Transporthistoriska nätverkets arbete har i flera fall åstadkommit att diskussionen i olika ”transporthistoriska” kretsar bredats på olika sätt och delvis också påverkat synen på bl a bevarandefrågor för vårt maritima arv. En mycket stor vinst är också att de olika ingående organisationerna i nätverket lärt känna varandra bättre än tidigare och härigenom just skapat den samarbetsfunktion som vi eftersträvat.

Föreningen nås av rapporter om att vissa ångbåtsprojekt har betydande svårigheter med drift, underhåll, bemanning och annat. Vad vi förstår så brukar det vara så att gruppen medarbetare som medverkat vid t ex istandsättning av ett fartyg, oftast inte är samma personer som – när fartyget är färdigrenoverat – härefter kommer att

utgöra fartygets besättning. På flera orter i vårt land kan det vara mycket besvärligt att hitta just de personer man behöver till den fortsatta driften. Detta är en stor orsak till att ett flertal föreningar har besvärligt med bemanningen.

När vi nu går in i en period där fartygens underhåll och eventuella ombyggnader sätts i fokus, så är det alltid bra att sätta av tid för att träffas och utbyta tankar och idéer. Ett sådant bra tillfälle kommer att ges i Eskilstuna 18-19 januari 2020. På agendan, förutom social samvaro, är ett antal anföranden och vi hoppas att uppslutningen från medlemmarnas sida blir lika bra som vanligt.

Avslutningsvis vill styrelsen tillönska Er alla en God Helg framöver!!

Kjell Nordeman
ordförande

Fartygsforum i Oskarshamn

12-13 oktober 2019

Fartygsforum är en mötesplats för de som brukar och bevarar historiska fartyg. Det är ett tillfälle där ideella aktörer och myndigheter möts och samtalar om angelägna frågor för att utveckla det flytande kulturarvet. Det är 19 år sedan det första Fartygsforum startade. Det började med Ångfartygsforum.

TEXT & FOTO SVEN JÖNSSON

Inledning

Anders Nyström, ordförande i Oskarshamns Sjöfartsförening, och Hans-Lennart Ohlsson från Sjöhistoriska museet hälsade oss välkomna. Föreningen grundades 1940 och har nu ca 200 medlemmar. De driver Sjöfartsmuseet i Kulturhuset i stadens centrum. Vidare Båt- och maskinmuseet vid Norra hamnen. De har där en lokal för museet och konferenser. Tillkomsten av dessa lokaler har Burre Hellman svarat för. Han har även medverkat till inköpet av bogserbåten s/s Nalle som föreningen nu driver. I hamnen finns möjlighet för gästande traditionsfartyg att lägga till och nyttja faciliteterna och föreningslokalen.

S/S Nalle

Ordförande för Nalleföreningen, Kent Fahl, presenterade fartyget som kom tillbaka till

Oskarshamn år 2000. Fartyget byggdes vid Oskarshamns mekaniska verkstad 1923 för hamnens verksamhet. Hon gjorde ett gott arbete med isbrytning och bogsering t ex vid Oskarshamns varv i samband med sjösättningar. Var utlånad till Flottan under kriget och var då beväpnad med en luftvärnspjäs på fördäck.

Hon såldes 1965 till Stockholm, och vidare till Köpenhamn något år senare. Där blev hon så småningom bostad och förfallet tilltog med åren. Dock var all utrustning kvar när ägaren avled och Nalle kunde då köpas tillbaka till Oskarshamn år 2000. Föreningen bildades och ett omfattande

restaureringsarbete påbörjades. Hon blev K-märkt 2003. I år har alla tuber i pannan bytts ut.

Det seglande kulturarvet

Anders Berg, EMH berättade om arbetet med det Europeiska samarbetet och tillkomsten av Traditionsfartygsklassning. I början av 1990-talet startade ett nätverk med syfte att inventera läget för traditionella seglande fartyg i olika länder.

Detta ledde till att begreppet traditionsfartyg tillkom, dvs att fartyg registrerades som T-fartyg. Särskilda regler gäller för dessa. Man kom överens om att egna

nationella föreskrifter skulle gälla när man besökte festivaler och veteranmöten i andra länder och där körde passagerare.

Man utarbetade ett Memorandum of Understanding (MoU) som reglerar ett ömsesidigt erkännande av nationella certifikat som minimumstandard för traditionella fartyg. Detta antogs av ett tiotal länder 8 september 2000 i Wilhemshaven. Funktioner i detta MoU följs upp av undertecknade länders sjöfartsmyndigheter.

Syftet är att säkerhetsbestämmelser kan uppfyllas på olika sätt beroende på fartygens verksamhet. De flesta seglar

bara på sommaren, en del i skyddade vatten, segelfartyg med skolsegling har stor besättning. Då kan bestämmelserna anpassas till driftförhållanden utan att göra avkall på säkerhetskrav och sjömanskap. Så har t ex en del anpassningar gjorts i utbildningskraven för maskinister i ångfartyg.

Driften av fartygen får inte ha kommersiellt syfte men det är tillåtet att dra in pengar som går till fartygets bevarande.

Om fartyget är både T-registrerat i sjöfartsregistret och K-märkt av Sjöhistoriska slipper man den årliga tillsynsavgiften!

Anders uppmaning; Håll EMH vid liv! Bevaka tillkomsten av nya krav som föreskrivs.

Information från Transportstyrelsen

Fredrik Hellsberg fick svara på en del frågor. Bl a: Arbetsmiljöverket har utarbetat föreskrifter, AFS 2017:3, för skötsel av ångpannor med krav på eldarcertifikat för skötare av dessa. Eftersom eldare ombord på passagerarfartyg har dessa kunskapskrav inarbetade i sin utbildning gäller inte Arbetsmiljöverkets krav för sjömän! Det behövs således ingen mer utbildning eller certifikat. Detta framgår av TSFS2019:56 2 kap paragraf 7. Dock är det inget fel att läsa igenom AFS 2017:3 och kolla att man har de kunskaper som förskrivs. Frågan huruvida ändringar av avgifter kommer ske besvarades med ja. Transportstyrelsen reglerar sina avgifter i föreskriften TSFS 2016:105 "avgiftsföreskriften" som ses över årligen och träder ikraft vid årsskiftet. Där finns även sänkningar av vissa avgifter. T ex minskas avgift för manuell självdeklaration från 1400 kr till 500 kr. Samtidigt som registeravgiften höjs från 500 kr till 600 kr.

Sjöfartsutställningen i Båt- och maskinmuseet är mycket trevligt presenterad.

Urban Lindström visade oss runt bland samlingarna i museets källare.

Biljettförsäljning och marknadsföring på s/s Bohuslän

Eva Helmersson informerade om deras rutiner för bokning genom Tinet. Länk från Bohuslänns hemsida till Tinet. Rederiet lämnar uppgifter med hjälp av Excel, vilka turer och sträckor som körs och antal biljetter Tinet kan sälja. Uppgifterna kan lätt ändras. Rederiet betalar tio kronor per biljett. Man har även provat med "Lets deal". Denna väg är betydligt dyrare för rederiet men bidrar till kunskapen att Bohuslän finns. Viktig väg för spridning av denna kunskap, kanske främst till yngre personer. Man säljer även andra vägar och vid landgången. Hur hittar man kunderna till fartyget? Hur når man fram i mediebruset? De annonserar fortfarande i GP. I dag i andra billigare kanaler såsom: Sociala medier, Hemsida, Tripadvisor, Instagram, Google, Youtube, Facebook. Digital närvaro gäller numera!

Marknadsföring av det flytande kulturarvet.

Peter Henriksson från Strömme Turism o Sjöfart berättade om deras försäljningsorganisation inom områdena sjö, äventyr och möten. Planeringen sker under en årscykel vilka fartyg som skall gå vart och vilka tider som gäller i Skärgårdarna och i kanalfart.

De har flera försäljningskanaler såsom bokningsavdelningen, hotell, Strömme-kiosker m. fl. Numera marknadsförs även Mariefred genom Strömme.

Söka pengar.

Arbetsmuseums finansieringskoordinator Jasna Hasanic berättade om Söka pengarkurser mm. Främst handlade det om EU-finansiering och hjälp med att söka. Det är stora krav på ansökningshandlingarna

och att de är kompletta med alla bilagor som begärs in. Vad är målet med bidraget? Budget och kostnads kalkyl viktigt och glöm inte underskrifter och bevis på att undertecknaren har rätt att göra detta. Respektera ansökningstiden. Det tar tid att skapa en ansökning som har chans att behandlas. Det krävs att din organisation som jobbar med detta kan göra det nästan på heltid! Även om kurserna mest handlar om att söka EU-medel är det nyttigt att lära sig hur man fyller i blanketter rätt även vid sökning på andra håll. Gå gärna kursen om du är ansvarig för att söka pengar. Annonseras på ArbetSams hemsida.

Nytt från Sjöhistoriska.

Karolina Matts informerade om nya K-märkningar. De nya K-märkta fartygen är: Fd sjöräddningskryssaren Justus, (ex Justus A Waller), ångfartyget Runn, M/S Bellman och fd tjänstebåten Laban. Även de av SMTM:s egna fartyg där föreningar driver trafik har K-märkts. Det gäller isbrytaren Sankt Erik, minsveparen M20, patrullbåten Jägaren, motortorpedbåten T38 samt robotbåten Ystad.

Sedan var det dags för den gemensamma middagen på restaurang Corallen.

Visning av Sjöfartsmuseet

Detta är beläget i Kulturhuset uppe i stadens centrum. Man delar övervåningen med Döderhultaren Axel Peterssons utställning av "gubbar, gummor och djur". Sjöfartsutställningen är uppdelad i olika fack och mycket trevligt presenterad. Många unika föremål från segeltiden och framåt.

Varvens verksamhet presenteras och flera av där byggda fartyg. Det har funnits minst fem varv genom tiderna, numera är bara Oskarshamns varv med utländska ägare och ändrat namn kvar. I källaren disponerar föreningen utrymmen för samlingar av

föremål, foton, ritningar, beskrivningar, bilder och tavlor. Urban Lindström visade oss runt bland samlingarna.

Det finns ett flertal arbetsplatser där medlemmar i föreningen arbetar med digitalisering av föremålen, bilder och alla ritningar från varvet. Ett mycket omfattande arbete utförs här med ideella krafter. Inga bidrag från kommun eller staten annat än lokalerna.

Förflyttning ner till norra hamnen där s/s Nalle ligger. I en del av lokalerna förvaras och visas ett antal båtar som föreningen samlat in. De är främst byggda i omgivningarna av Oskarshamn. Det finns även en ångslup med Qvidingskrov och Bredingmaskin. Byggd som Spiggen av Georg Rydh i Växjö. I museet finns även ångmaskinen från Gustavsberg VII/Saxaren.

Söndagen avslutades med en trevlig tur på s/s Nalle runt hamnens anläggningar. Nalle får ta 20 passagerare.

Tack till alla som ordnat detta trevliga möte. Alltid nyttigt och givande att träffa likasinnade för erfarenhetsutbyte. □

Transporthistoriskt nätverk

Som vi tidigare berättat pågår arbete för att underlätta bevarandet av det rörliga kulturarvet dvs fartyg, järnvägsfordon, bilar och flygplan. Riksantikvarieämbetet har gjort en utredning i saken och lämnat förslag till Kulturdepartementet. Där bereds det nu för beslut i Regering och Riksdag.

En remiss väntas också. Om förslaget antas får tillsynsmyndigheterna uppdrag att utarbeta bestämmelser.

Våra föreningar/förbund för de olika trafikslagen räknar med att vi kommer att få yttra oss över förslagen. Vi har en hemläxa att göra, hur vi vill att detaljutformningen skall se ut och försöka påverka myndigheterna så att utformning av bestämmelser blir lämpliga för oss. Varje trafikslag har lite olika förutsättningar och delvis olika bestämmelser.

Vilka kriterier skall tillämpas för respektive trafikslag? Vi har ju argumenterat för att bevarandet av äldre enheter med bevarandevärde skall underlättas. Inom sjöfarten vill vi ha undantag från en del moderna bestämmelser för de äldre fartygen som är värda att bevara. Vi har även kallat det bevaranderätt.

Ett kriterium som vi nu funderar på är ålderskriteriet. Hur gamla skall fartygen vara för att reglerna skall tillämpas. För bilar har man 30 år. För fritidsfartyg, främst båtar, har 40 år diskuterats. Då börjar en båt bli färdig för relativt

omfattande underhållsåtgärder. Ägaren bestämmer sig kanske för att skrota båten eller tycker att just denna är värd att kosta på och bevara. Båten är kanske K-märkt av Sjöhistoriska Museet. För K-märkning av fritidsfartyg gäller att de är byggda före 1965, just nu 54 år.

De större fartygen, registrerade som skepp, vad skall gälla för dem? Flera av våra passagerarfartyg är över 100 år. Är detta ett lämpligt årtal för tillämpning av "bevaranderegler" eller är 40 år lämpligt även för dessa? För K-märkning gäller 50 år. Hur länge lever vanligen ett passagerarfartyg? Vi får säkert inte myndigheterna att göra undantag annat än för ett mindre antal bevarandevärda fartyg. Därför bör vi själva ha en bra uppfattning om vilka krav som skall gälla. K-märkning och T-klassning bör gälla. Även andra kriterier kan man fundera på. Fundera på dessa frågor och meddela gärna till representanter i ThN, Transporthistoriskt Nätverk. Text Anders Svenson, kassor@steamboatassociation.se

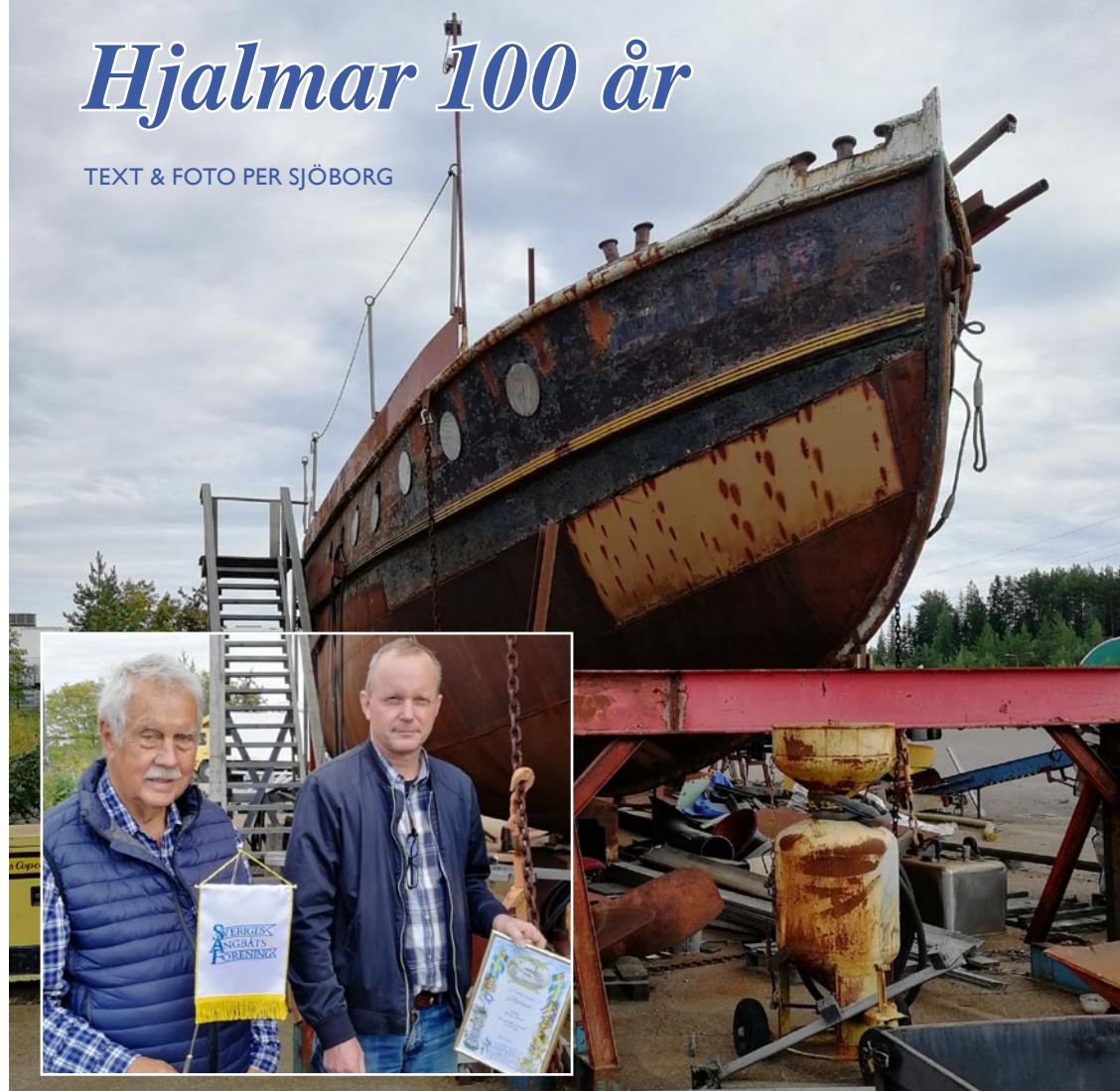
Vid mötet i Eskilstuna 18-19 januari finns även ThN med på programmet.

/Sven

Hjalmar 100 år

TEXT & FOTO PER SJÖBORG

Per Sjöborg (tv) överlämnar diplom och standar till Hjalmars ägare Roger Andersson.

Söndagen den 18 augusti besökte jag Roger Andersson i Timrå för att överlämna diplom och SÅF:s standar till hans projekt med Hjalmar som firade 100 år. Roger är en stor entusiast som kämpar med ett projekt som nog de flesta skulle se som en omöjlighet. Alla delar som behövs för att få till en tidsenlig bogserbåt finns i Rogers förråd, bl a en maskin från

Motala Verkstad tillverkad 1902 och en panna från Bassö.

I detta enorma projekt kan även nämnas att Roger bytt 45 skrovplåtar.

Som ni säkert förstår var tidplanen för sjösättning svår, men vi kommer att följa projektet och rapportera.

/Per Sjöborg

Munter 140 år

TEXT & FOTO SVEN & MAGGAN JÖNSSON

Den 7 september 2019 firades årets Vrenadag. I samband med det firades också att det är 140 år sedan Munter sjösattes. Återfanns och resaurerades samt sjösattes åter 2011. Dagen började med regn, men strax innan alla evenemang skulle starta så klarnade det upp och solen började skyntas. Först fick vi höra lite om Munter då och nu, sen blev det överlämnande av SÅF-standar och diplom med en trumpetfanfar

för Munter. Därefter fanns det möjlighet att få en åktur med Munter.

Det var mycket aktiviteter i Vrena denna dag. Försäljning av egenproducerade produkter, honung, marmelad, spishanddukar mm. Några loppisstånd, gamla bilar, traktorer, häst o vagn, ångloksdraget tåg och rälsbuss. Passa på att åka dit nästa år när det är Vrena dagen!

Vi säger återigen GRATTIS till Munter. □

**När Sven överlämnat
SÅF:s standar och diplom
ljöd en fanfar.
Sen bjöds det på en
åktur med Munter.**

**Det fanns även möjlighet
att åka hästvagn och ångtåg
på Vrenadagen.**

Medlemsmöte i Eskilstuna

SÅF kommer att ha medlemsmöte på
Eskilstuna stadsmuseum 18–19 januari 2020

Vi startar programmet 13.00 på lördagen samt gemensam middag i
ånghallen på kvällen och avsluta på söndagen ca 12.00

Vi kommer att behandla följande punkter under ledning
av Kjell Nordeman

Lördag i Stadsmuseets konferenslokal

- 13.00 Eskilstuna kommun med Stadsmuseet hälsar välkomna
- 13.15 Tekniken runt pannkemins problem o möjligheter, Bo Ramstedt
- 14.45 Fika med mingel om SÅF:verksamhet

Ångmaskinhall

- 16.00 Körning av ångmaskiner i maskinhallen, Jan Burell
Prylförsäljning Alla – ta med prylar du vill sälja!
- 16.45 Avslutning
- 18.30 Gemensam middag i maskinhall
Ångslupars verksamhet Cege Ohlsson

Söndag i Ångmaskinhall

- 09.30 Samling
- 10.00 Vridmoment i en ångmaskin. Hans Brattberg & Torsten Björling
- 10.30 Varför behöver vi veta vridmoment? Nils Olsson
- 11.00 Optimal vedeldning, Johan Söderberg
- 11.30 Resultat från Transport historiskt nätverk och
SÅF Anders Svenson
- 12.00 Avslutning, info om nya ångaktiviteter
Sven Jönsson och Kjell Nordeman

Anmälan

För vår planering, skicka ett mail till per.sjoberg@gmail.com eller
kjell.y.nordeman@gmail.com före den 30 dec och anmäl deltagande.
Alternativt 070-396 17 67, Kjell eller 070-598 52 51 Per.

Anmälan blir inte komplett förrän du satt in konferensavgiften till pg 947505–4 eller
bg 354–2081, märk betalningen Ångmöte eller swish till Maggan på 0733214483
+QR kod.

Varje medlemsavgift berättigas att sända en person för det subventionerade priset av
100 kr, familjemedlemskap berättigar till 2 pers för 100 kr var.

Är du inte medlem så kostar det 350 kr eller bli medlem genom att betala 225 kr
samt 100 kr i konferensavgift (325:-)

I avgiften ingår förutom föreläsningarna fika på lördag em. samt middagen i
ånghallen exl. dryck. Vill du ha något annat än kranvatten att dricka så tar du
med egen dryck.

Vi har kollat hotell och det mest prisvärda är Comfort Hotell Eskilstuna vilket
ligger på gångavstånd som ni bokar med koden ” Ångbåt ” Enkelrum 650 kr
dubbelrum 800 kr

Hotellbokning

www.nordicchoicehotels.se Eskilstuna med bokningskod Ångbåt,
rum finns så länge ingen annan grupp bokat före.

För dig som inte är medlem så passa på och anmäl dig (225 kr) och stötta
SÅF:s arbete med att bevara en gammal fin tradition.

Barcarolle och Stimmaren vid slussen i Sickla.

Medlemsvärvning

Som i många andra föreningar minskar antal medlemmar. Vad det beror på kan man fundera på. Särskilt svårt är att få med ungdomar. För vår del är det väl så att de unga inte har upptäckt ångans tjusning och möjligheter. Överhuvudtaget tycks inte teknik vara så populärt. Det är svårigheter att få ungdomar att studera teknik. Företagen har stora svårigheter att hitta hantverkare med teknikinriktning.

Vi bör därför hjälpas åt att inom vårt område försöka intressera vänner och bekanta för ångvärlden. Både att åka med de ångdrivna fartygen och ägna sig åt att jobba med dem. Ett sätt är att försöka få dem som medlemmar i ångbåtsföreningen SÅF. Vi hjälper på olika sätt till att sprida kunskapen om ångvärlden genom vår tidning SÅF-bladet som kommer fyra gånger per år.

Vi har gett ut Ångbåtstidtabellen i 25 år (olika former i början). Den ersätts nu av en Ångbåtskatalog. Vi sprider information om föreningen genom webbsidan, broschyrer och deltagande i Båtmässan i Älvsjö. Vi ordnar föreningsmöten med informationer

med olika teman. Medlemmarna får tekniskt stöd, vi förmedlar ångprylar och ångfartyg genom gratisannonser på hemsidan och i tidningen.

Vi som redan är medlemmar behöver aktivera oss att få fler nya medlemmar till föreningen. Stöter ni på någon som är intresserad och inte medlem, skicka över kontaktuppgifter till medlem@steamboatassociation.se eller ring någon i styrelsen. Vi skickar då över information och kanske någon tidning. Vi har informationsfoldrar och SÅF-blad om ni, i värvningssyfte, vill lämna över dessa till intresserade personer. Ni kan få dem vid lämpligt tillfälle, t ex vid mötet i januari i Eskilstuna.

Det är dessvärre flera med t ex en ångslup som inte är medlem, det vore trevligt om de ville delta i gemenskapen som SÅF kan bidra med. När det säljs något ångfartyg eller annat borde säljaren bjuda på ett medlemskap. Bra affärsidé! Som ni kan se i Fartygsregistret på webbsidan saknas ägarinformation för många ångslupar. Hjälptill att få alla som medlemmar och komplettera registren.

/Sven

Ny broschyr med passagerarångare

Rederierna har fått följande information om deltagande i Ångbåtskatalogen: Vi slutade med att ge ut Ångbåtstidtabellen 2019, främst pga att det blev svårare att få ihop ekonomin när fler rederier inte vill vara med för att täcka kostnaderna. En svårighet genom åren har varit att få in underlag med tider för trafik, i god tid inför säsongen.

Därför har vi beslutat att ge ut en Ångfartygskatalog/broschyr (vi har inte bestämt oss för benämning) utan angivande av aktuella tider för turerna mm, för de enskilda fartygen. Därmed kan broschyren gälla under flera år, eller så långt upplagan räcker. Sveriges Ångbåtsförening (SÅF) har sökt och erhållit medel från Riksantikvarieämbetet (RAÄ) motsvarande produktionskostnaderna. Broschyren är därmed finansierad med statliga ekonomiska medel. Dock utförs en hel del med ideella krafter. Presentation av fartygen sker utan kostnad för de deltagande ångfartygen. (Ångfartyg indelas i skepp och båtar enligt Transportstyrelsen. Skepp är längre än 24 m).

Nyligen har vi startat med framställning av denna nya Ångfartygskatalog. Detaljer om tidtabell får man söka på respektive rederis webbsida. Det är då viktigt att dessa uppdateras kontinuerligt och att gällande år anges. I Ångfartygskatalogen anges kontaktuppgifter till webbsida och/eller i tillämpliga fall bokningsadress och telefonnummer. Innehållet för varje ångfartyg som kör trafik blir ett foto, byggnadsvarv, byggår, byggmått, rederinamn och hemmahamn. Dessutom kommer det att finnas lite beskrivande text om trafiken, max fem rader. På så sätt kommer, som regel, två fartyg att presenteras per sida. För de mindre båtarna kanske 3 per sida.

Vi avser att ta med alla ångfartyg i Sverige som kör passagerartrafik. De som vill vara med svarar själva för att myndigheternas föreskrifter för yrkesmässig trafik följs och att de har försäkringar för fartyg och passagerare. (TPS föreskrifter gäller numera alla från 5 m längd i yrkesmässig trafik, t ex de som kör passagerare i någon form. TSFS2017:26). Så ni får tänka efter om ni vill vara med i katalogen.

I likhet med Ångbåtstidtabellen anges kortfattat passagerarångfartyg i de andra nordiska länderna och deras webbsidor. Svenska passagerarångfartyg som inte bedriver trafik, eller endast undantagsvis är under ånga och gör turer, får en kortare presentation.

Utförandet blir i övrigt i stil med Ångbåtstidtabellen. Distributionen sker på motsvarande sätt till deltagande fartyg, turistbyråer, väggkrogar och affärscentra utan kostnad för mottagarna. Till en del sker distributionen med hjälp av Turistbyråshopen, TBS. Enskilda kan där beställa broschyren.

Vi planerar för att broschyren skall vara klar senast till Båtmässan i mars 2020.

Vi har det underlag vi behöver för de fartyg som tidigare varit med i Ångbåtstidtabellen.

Har kontaktuppgifterna ändrats, ber vi er att uppdatera dem.

För övriga som inte varit med bör vi kunna hitta tillräckligt med underlag på rederiets hemsida eller annat.

Frågor kan ställas till Lars Berglöf, gmaa@tele2.se eller Sven Jönsson stimmaren@telia.com.

/Kjell Nordeman, Lars Berglöf, Sven Jönsson och Per Sjöborg

Minnesord

Till minne av Åke Wahlinder

I mitten av september fick den ledsamma nyheten att vår mångårige medlem Åke Wahlinder hastigt avlidit.

Åke var under många år med i vår monter på båtmässan och i styrelsen. Under 10 år var han redaktör för SÅF-bladet. Det var han som uppdaterade det till att vara i färg. På den tiden innebar redaktörskapet även att hämta tidningarna från tryckeriet, kuvertera dem och klistra på adressetiketter och till sist lämna in allt till posten.

Åke var alltid glad och hade många ångprojekt på gång, bland annat tillverkade han en ångutombordare som han döpte till Trollet. En gång när han varit ute med den vid Stallarholmen hade han lite för mycket tryck när han skulle köra tillbaka till bryggan. Då drog han i visslan. Han blev mäktat förvånad när Stallarholmsbron öppnades utan att det fanns något fartyg synligt. Brovakten måste ha öppnat pga ångvisslans signal.

Vi är flera som har stannat till vid Stallarholmen på väg till eller från ångmöten. Där kunde man få fylla på vedförrådet och dessutom blev man alltid bjuden på kaffe med Ingeborgs goda hembakade bröd.

Vi minns Åke med glädje och tacksamhet för allt engagemang han visade i och för ångbåtsföreningen.

Varma tankar går till familjen.

SÅF-vännerna / Maggan och Sven

Åke till vänster berättar för en besökare på båtmässan om Roland Bränds ångmaskin och panna.

Åkes utombordare Trollet.

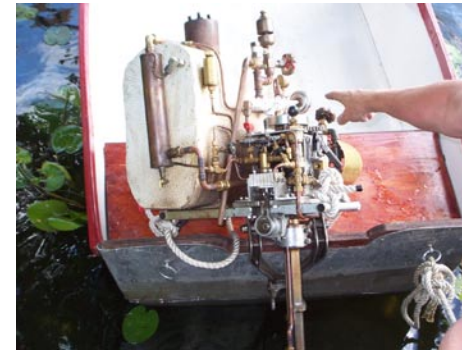
Kjells ångslup Torsångaren.

Till minne av Kjell Eriksson

som har avlidit i en ålder av 82 år. Kjell var en glad person med många verksamheter; bilskrotare i Torsång, entreprenör, konstruktör, kapellmästare, historieberättare, dragspelare och ångentusiast. Han hade en ångslup kallad Torsångaren. Ibland hängde han ett löst S framför namnet på båten, tog fram dragspelet och sjöng en låt. Det var så vi träffade honom någon gång när vi hade ångbåtsmöte i Torsång. En oförlömlig kväll med många berättelser ombord på någon av ångbåtarna blev det.

SÅF-vännerna/Sven

SÅF:s hemsida

På vår hemsida finns en sammanställning över passagerarångfartyg.

(<https://steamboatassociation.se/passagerarangare/>). Där finns utrymme att ta med fartygens historik och även beskrivning av den trafik man har och gällande turlista. Det saknas för närvarande en del uppgifter.

Rederier som vill ha informationen om sitt fartyg uppdaterad mejlar till medlem@steamboatassociation.se med uppgift om det som ska ändras. **Kontrollera att länken till er hemsida fungerar.**

Passa på nu när säsongen är slut att fila på vilken information som ska finnas där och skicka in det. När er tidtabell är klar fram på vårkanten 2020 så kan ni även skicka in den för uppdatering på hemsidan.

/ Maggan Jönsson

Ångslupen Evalina

Fanns förut på Helsingekusten. Har nu hamnat hos ny ägare på Värmdö.

Luft i matningssystemet

Vi har kört S/S Wäsman i 6 år och hela tiden haft problem med att få matarvattenpumpen att ge tillräckligt med vatten utan störningar.

“Vi har bytt backventiler, renoverat pumpen, gjort avluftning enligt alla regler men ändå fått luft som hindrar matning av vatten.

När vi var på väg att ge upp berättade Sven att på Stimmaren kunde det klinkbyggda skrovet ge upphov till att man fick in luft i bottenventilen. Vår båt är av plåt och helt slät, men när vi ligger förtöjda och kör back i vänteläge så orsakar propellern luftbubblor som uppenbart går in i bottenventilen.

Numera kör vi inte propellern back i vänteläge och har inga problem med luft i systemet, tvärt om så ger den för mycket vatten men det är en annan fråga. Kanske är detta med luftbubblorna ett enkelt tips för andra i motsvarande situation.”

Så skrev Per Sjöborg om ångslupen Wäsman.

Jag hade samma problem i början med Stimmaren. Jag tillverkade en “vattenbrunn” där luften kunde avskiljas. Ett ca 50 mm Ø och 350 mm långt rör försågs med anslutningar. En anslutning högt upp för matarvattnet från sjön. En anslutning i botten för matning till Maskinmatarpumpen och ett längst upp för dränering av luften. Detta rör gick högre än nivån på sjövattnet, även en kran monterades som stängdes när man lämnade båten. Röret placeras stående så långt ner i kölen som möjligt. Sedan var problemet med luft i matarpumpen löst.

Längst ner i kölen skymtar “brunnen” med luftningsröret och anslutningen till bottenventilen till vänster.

Renspolning av ångpannan

Det är viktigt att få ut allt slam i botten på pannan och sedan torka så att ingen fukt blir kvar. Jula säljer en lämplig spolslang som är relativt lätt att skjuta in i renspluggarna och bottenblåsingsanslutningen. Munstycket strålar cirkulärt, dock inte bakåt, vilket skulle vara bättre. På småpannor torde man få in slangens mellan tuberna och göra rent.

Efter torkning, med hjälp av en liten eld, kan man försöka få ut resterna med avlagringar med hjälp av dammsugare försedd med en klenare slang fasttejp på den normala slangens. /Sven

Båtmässan 2020 Allt för Sjön i Älvsjö

SÅF skall som vanligt vara med på båtmässan den 6-15 mars 2020. Montern blir ungefär som den brukar med några ångmaskiner och våra försäljningsprylar samt Put-put båtarna som är ganska lättsålda. Både vuxna och barn är intresserade och stannar vid montern. Då kan man få kontakt och prata om ångbåtsrörelsen och om SÅF.

Vi räknar med att ha en ångslup framför montern. I år blir det Ejdor känd från en filminspelning för länge sedan.

Vi behöver hjälp av fler personer som kan stå i montern och informera besökarna om vår förening och ångbåtsverksamheten. Kanske locka fler nya medlemmar. Även till inflyttningen dagarna före mässan behöver vi hjälp. Hör av dig till Per Sjöborg om du vill vara med, per.sjoberg@gmail.com.

Årsmöte 2020 i SÅF

Inget program klart ännu men vi kan upplysa om att årsmötet arrangeras i Linköping den 21 mars, kl 13.00 på Flygets Hus och därefter besök på Flygvapenmuseum.

Middag och övernattnings för de som önskar på närbeläget hotell (Scandic Väst) och något trevligt ännu inte fastställt söndagsprogram. Längre än så har inte planeringen fortskridit i nuläget.

Anteckna i era kalendrar att 21-22 mars är det årsmöte i SÅF!

Prylmarknad Säljes

Ångslupen Indiana

8x2 meter, 3 cyl compoundmaskin byggd av Tomas Tovik. Byggd 1988, pannan byggd 1995. Pris enligt överenskommelse.

Sten Lindskog, Knutby 070-673 07 48
sten.lindskog@franckskyindustri.se

Ångbåten Pikku Matti II

Nitat plåtskrov L= 9,5 m B= 2,6m vikt ca 5 ton
Maskin komppoundmaskin ca 10 HK, Vedeldad eldrörspanna provtryckt 12 bar, arbetstryck 8 bar. Två kojplatser i fören, Kök med spritkök, Pottipot toa. Ekolod, GPS, Flytvästar 12st. Räddningsflotte, Tvåaxlad transportvagn. Båten finns i Smedjebacken, kan provköras där. Fler bilder finns på SÅF:s hemsida.

Mauno Määttä, Grängesberg
Tel: +46 761 69 85 42

Köpes

Söker ångmaskin och panna

Söker ca 10 HK ångmaskin och panna till gammalt stålskrov ca 9.3 meter långt.

Erik Hougsrud, Norge
Tel: 047-99544744
E-post: erik.haug@hotmail.com

Ångslupen Nessie

Längd 6,75 Bredd 2,30
Djupgående ca 0,55 Vikt ca 1500 kg
Propeller 4-bladig 19x26
Maskin Breeding B2, Ångpanna Vaporcita
Båtvagn m dubbelmontage
Prisidé: 190.000 – bud

Ove Lindh, Kristinehamn
Tel: 070-660 63 75
E-post: lillkvaggen@gmail.com

Behöver du delar till ditt ångbåtsbygge?

Vi har en del både nytt och begagnat som vi inte behöver. Kontakta;
Ove Nilsson 070-322 77 32
mr.eksta@gmail.com

Bo Stolt 070-765 72 71 eller
Sven Jönsson 070-747 33 59
stimmaren@telia.com.

FLER ANNONSER PÅ SÅF:s HEMSIDA.

Aktiviteter

November

12 Sjöhistoriska museet kl 18 "Sommaren när skärgården brann" med Gunnar Lind. Föranmälan krävs. Evenemang.sm@smtm.se
14 Stiftelsen Skärgårdsbåten klubbafn kl 18.30 Filmföreläsning på Sjöhistoriska museet
19 Klubb Maritim Sth kl 18. Hans Claesson, Nordsjödykare berättar. Obs ändrat program
25 Kvällsöppet Stn Skärgårdsbåten 17-20. Nybrogatan 76, Sth.
27 Möte om Båtmässan i K21 kl 16.30 Älvsjö.
30 Hjulmarknad i Solnahallen kl 11-16. hjulmarknad.info
30 kl. 13-15. Körning av ångmaskiner på Eskilstuna Stadsmuseum

December

3 Klubb Maritim Sth kl 18. Program senare.
3 BHRF styrelsemöte
4 TMV kl 17.30. Vasakanonskjutningarna 2014
7 SFF Sth Armémuseet kl 14 OBS lördag
8 Pythagoras julmarknad
16 Kvällsöppet Stiftelsen Skärgårdsbåten kl 17-20. Nybrogatan 76, Sth.

Januari 2020

7 BHRF styrelsemöten kl 18.30
18-19 SÅF medlemmöte i Eskilstunas Stadsmuseum
25 Klubb Maritim Sth. årsmöte. kl 14 i Hartwickska huset, St Paulsgatan

Februari

4 BHRF styrelsemöte kl 18.30
18 Klubb Maritim Sth

Mars

3 BHRF styrelsemöte
6-15 Allt för sjön i Älvsjö. Ångslupen Ejador ställs ut i SÅF:s monter.
21-22 SÅF årsmöte i Linköping

Mer om ånga i Finland, se www.steamship.fi eller www.turso.fi.

SÅF-bladet

Redaktion

Sven Jönsson 0707-47 33 59
E-post: sven.jon88@gmail.com

Red. Bertil Persson 0703-06 17 02
E-post: bertil@teknil.se

Känner du någon ångintresserad

som inte är medlem? Passa på att ge bort ett medlemskap! Vill du inte kosta på detta kan du anmäla kontaktuppgifter för vederbörande så skickar vi anmälningsinformation och någon tidning.

Se oss på facebook

Manusstopp 3 februari för material till nr 1 2020 som kommer ut ca 20 februari.

Omslag: S/S Fredrika på Sicklasjön. Foto; Sven Jönsson,

Baksida: Mariefred och Storskär på jubileumet "Ångbåten 200 år i Sverige. Foto; Sven Jönsson,

Tryck: Norra Skåne Offset
Klippan

Har vi fått rätt E-postadress från dig?
Skicka din E-postadress till:

medlem@steamboatassociation.se

B

Returadress:
Sveriges Ångbåts Förening
c/o Jönsson
Gröndalskullen 8
184 63 ÅKERSBERGA

